

ENVER LJUBOVIĆ

PLEMIĆKA OBITELJ MILETIĆ I NJIHOVI GRBOVI

Enver Ljubović
V. Čopića 1
HR 53270 Senj
enver.ljubovic@gs.t-com.hr

UDK: 929.6(497.5 Senj)
929 Miletić, obitelj
Pregledni članak
Ur.: 2008-12-10

Autor u navedenom prilogu opisuje poznatu senjsku uskočku i plemićku obitelj Miletić koja vodi podrijetlo iz Viteza (BiH). Postoje dvije grane obitelji, senjska i petrinjska. Miletići su zauzimali značajna mjesta u gradu Senju te su uglavnom bili istaknuti vojnici, sudci i svećenici. Neki članovi ove obitelji sudjelovali su u izaslanstvima Senjana na dvoru u Beču. Najstariji spomen ove obitelji je u popisu senjske vojne posade, u kojemu se spominje ime časnika Mihovila Miletića s mjesečnom plaćom od 8 forinti. Poznat je i senjski sudac Vid Miletić, potpisnik poznate izjave iz 1698. protiv senjske plemićke obitelji Vukasović. Drugi spomen ove obitelji nalazi se na kamenom reljefnom grbu s natpisom senjskog plemića i arhidakona Dominika Miletića s njegova nadgrobna spomenika u crkvi sv. Franje u Senju. Osim ovoga grba autor donosi obiteljski grb Miletića te grb s grbovnice o dodjeli plemstva pukovniku Gabrijelu Miletiću iz 1817. koji se razlikuju od kamenog grba Dominika Miletića. Osim spomenute senjske i petrinjske grane ove plemićke obitelji postoji i neplemićka grana Miletića bunjevačkog roda Krmpočana. Oni su se početkom 17. st. naselili u Ledenice, Klenovicu, Krmpote, Podgorje, Karlobag i Liku, gdje i danas žive u velikom broju.

KLjučne riječi: plemićka obitelj, Miletić, grbovi

GRBOVI OBITELJI MILETIĆ

Reljefni kameni grb s natpisom senjskog plemića i arhidakona Domenika Milleticha (Miletića) nalazio se na njegovom nadgrobnom spomeniku iz 1641. u razrušenoj crkvi sv. Franje u Senju.

Sl. 1. Grb obitelji Miletić.

Sl. 2. Gornji i donji dio kamenog grba Dominika Miletića iz 1641. iz crkve sv. Franje u Senju, foto Jasmin Čorić (ulomci se danas nalaze u dvorištu Sakralne baštine u Senju).

Opis grba

U oblom kamenom štitu isklesan je jednorog, a iznad štita kao ukras isklesana je kaciga iz koje proviruje jednorog isti kao i u štitu.

Grb s natpisom nalazio se na profiliranoj kamenoj, tj. vapnenačkoj nadgrobnoj ploči dimenzija 177x 78 x 15 cm, Senj, 1641., Inv. broj.26A, B/1995., Gradski muzej Senj.¹

Ispod reljefnog grba isklesan je latinski natpis koji glasi:

CAESARE MVNVS
DOMINICVS M
ILETICH ARCHIDI
ARCONVS SEGNIE. SVM
POSSESOR HVIVS
SEPVLTVRAAE 1641

Austrijski kralj Ferdinand II. u Beču je 19. srpnja 1627. za zasluge za državu i revnosnu službu podijelio ugarsko - hrvatsko plemstvo i grb Dominiku Milletichu (Miletiću) i njegovu bratu Vidu -Vitusu.

Plemstvo je proglašeno i potvrđeno na Hrvatskom državnom saboru 30. travnja 1661.

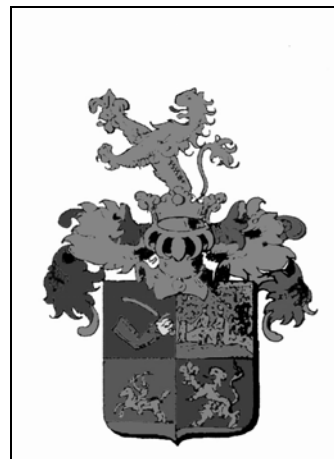
Dominik Miletić, arhidakon senjski, bio je 1665. uvršten i u senjsko plemstvo, a dobio je i gradski patricijat kao dostojanstvenik grada Senja.

Opis grba: Štit podijeljen na četiri dijela:

1. u crvenom polju smeđa ruka drži sablju sa zlatnom drškom;
2. dva vojnika u plavo-bijelim odorama drže pušku na nišanu;
3. na zelenom tlu časnik na bijelom konju koji u uzdignutoj ruci desnici drži sablju;
4. na zelenom tlu zlatni okrunjeni lav, u desnoj šapi drži bijeli ljiljan.

¹ Vidi I. BOJNIČIĆ, 1899, 121-122, T.87; M. MAGDIĆ, 1877. 64; P. TIJAN, 1931, 36; S. PAVIČIĆ, 1962, 28; S. PAVIČIĆ, 1967/1968, 344; V. BRAJKOVIĆ, 1995, 144; B. LJUBOVIĆ-E. LJUBOVIĆ, 1996, 36; E. LJUBOVIĆ, 1998, 114-115; E. LJUBOVIĆ, 2001, 134-135; E. LJUBOVIĆ, 2003, 188-190; E. LJUBOVIĆ, 2007, 312-313. Nadgrobna kamena ploča s reljefnim grbom i natpisom arhidakona senjskog Dominika Miletića tijekom bombardiranja Senja 1943. oštećena je i sastoji se od dva dijela. Inventarizaciju preostale kamene građe iz razrušene crkve sv. Franje izvršila je Blaženka Ljubović, prof. ravnateljica Gradskog muzeja Senj. Danas se ova nadgrobna kamena ploča s grbom i natpisom nalazi razbijena u dva dijela u dvorištu Župnog ureda u Senju.

Sl. 3. Grb Gabrijela Miletića s grbovnice o dodjeli plemstva i grba iz 1817.

Obitelj Miletić novu plemićku diplomu - grbovnicu dobiva 1817., pa je tako nastala geneaološka praznina od puna dva stoljeća. Povelju o dodjeli plemstva i proširenju grba podijelio je kralj Franjo I. u Beču (3. listopada 1817.) pukovniku Gabrijelu Miletiću za revnosnu službu i vojne zasluge u borbi za državu za razdoblje od 1780. do 1785. godine.

Ovaj prošireni grb obitelji Miletić razlikuje se u dosta elemenata od temeljnog grba obitelji Miletić.²

O PLEMIČKOJ OBITELJI MILETIĆ

Prezime Miletić nastalo je od osobnih imena Mile - Mileta. Naime često tvorena prezimena dobivaju patronimni nastavak -ić, pa podrijetlo ovoga prezimena treba tražiti u imenskoj osnovi tzv. t-deklinacije,³ Mile > Mileta > Miletić, te je najčešće ovakva skupina prezimena tvorena od osobnih imena.

Odlična plemićka obitelj Milletich – Miletić je podrijetlom iz "Vitez - grada" iz Bosne (danas Vitez), a obitelj se krajem 16. st., bježeći ispred Osmanlija, naseljava u Senj i odmah uključuje u stalnu vojnu posadu.

Stjepan Miletić, izravni potomak ovoga plemićkog roda, tvrdi u svojoj knjizi *Kronika obitelji Miletić* da postoje dvije grane ove obitelji, tzv. "senjska" i

² Original ovoga grba s grbovnice o dodjeli plemstva i grba pukovniku Gabrijelu Miletiću nalazio se kod dr. Stjepana Miletića, intendanta HNK-a i izravnog potomka ove senjske plemićke i uskočke obitelji. Danas se grbovnica nalazi u Hrvatskom povijesnom muzeju u Zagrebu, u Zbirci grbova i grbovnica.

³ P. ŠIMUNOVIĆ, 2006, 180.

"petrinjska" grana obitelji Miletić. On navodi da se obitelj iseljava iz Senja u Otočac, a zatim u Petrinju, gdje postaju graničari i graničarski časnici, a mnogi ženidbenim vezama prelaze na pravoslavlje. Ove dvije različite grane obitelji Miletića, iako imaju nepodudarne plemićke grbove koji su podijeljeni u 17. i 19. st., ipak imaju isto podrijetlo i pripadaju istoj plemićkoj obitelji.⁴

U popisu senjske vojne posade iz 1540. nalazi se ime Mihovila Miletića koji je služio kao časnik u posadi s mjesečnom plaćom od 8 forinti⁵.

Poznat je Vid Miletić, senjski sudac iz 1645. koji je potpisao poznatu izjavu iz 1698. protiv obitelji Vukasović u vezi s kršenjem prava senjskih građana.

Jedan od članova obitelji senjski Miletić bio je član izaslanstva Senjana na dvoru u Beču 1536., a obavljao je službu senjskog arhiprezbitera. Bio je i zastupnik vojnika plaćenika u Senju te je zastupao njihove interese na bečkom dvoru.

Osim senjskih i petrinjskih Miletića koji su plemićkog podrijetla postoji obitelj Miletića koja pripada bunjevačkom rodu, a koji su se tijekom 17. st. za seoba Bunjevaca iz Podzrmanja (Ravni kotari) naselili u Klenovicu, Krmpote, Karlobag, Podgorje i Liku. Pripadaju skupini Krmpočana, a u Krmpotama su početkom 16. st. imali dvije obitelji. Najprije su se naselili u Lič (Gorski kotar), a iz Liča u Ledenice i Krmpote te u Liku i Primorje. Kao spomen ove obitelji, u Lici postoji zaselak Miletića Gaj u Lovincu.

Iz Ledenica je jedna skupina naselila Podgorje (Karlobag i Ledenik), a iz Karlobaga se veća skupina Miletića naselila u Pazarišta, Smiljan i Lovinac.

Nekoliko članova obitelji Miletić živjelo je u Jablancu, Pazarištu, Smiljanu, Lovincu i Karlobagu, a jedan iz obitelji Miletića bio je vojvoda u Karlobagu. Nekoliko članova ove obitelji služilo je u vojnim posadama Gacke (Otočac) i Like, a nekolicina njih bili su i svećenici u Gackoj i Lici. Miletići danas žive i u Istri, a u Klenovici pokraj Novog Vinodolskog i danas jedan zaselak nosi naziv Miletići. U Senju danas nema Miletića.

Prema popisu stanovništva stare Jugoslavije iz godine 1930., Miletići su živjeli u Smiljanu i Lovincu -33 obitelji, u Brodu 23, Podgorju 20, u Pazarištu 12, Gradiški 16, u Požegi 9, Pakracu sedam, Sisku pet, u Županji 3, Klenovici 3, po dvije obitelji u Glini, Kutini, Čazmi, Bjelovaru i Vukovaru, te po jedna obitelj u Slatini, Đakovu i Našicama.

Dr. Stjepan Miletić (Zagreb 1868. - München 1908.), sin Stjepana Miletića, bio je intendant Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, a njegov sin Oktavijan, koji je umro 1987. bio je posljednji muški plemićki potomak ove grane plemićke obitelji.

Oktavijan Miletić, filmski producent, snimio je 1943. kratki dokumentarni

⁴ S. MILETIĆ, *Kronika obitelji Miletić*, neobjavljeni rukopis iz 1899.

⁵ E. LJUBOVIĆ, 1998, 114; E. LJUBOVIĆ, 2003, 189.

film "Zagreb", u kojem je prikazao ondašnji Zagreb, a film je snimio za njemačke producente. Stručna filmska nagrada u konkurenciji igranog dugometražnog kratkog filma nosi ime Oktavijana Miletića.

Senjska plemićka i uskočka obitelj Miletić zauzimala je značajno mjesto u povijesti i kulturi grada Senja. Iz ove obitelji su proizašli mnogi visoki časnici, koji su branili ovaj grad te visoki crkveni odličnici i gradski sudci. Obitelj je imala veliki društveni ugled u gradu Senju, a to se vidi i po tomu što je veoma rano bila uvrštena u gradski patricijat.

Literatura

- Ivan BOJNIČIĆ, *Der Adel von Kroatien und Slavonien*, Nürnberg, 1899.
Vlasta BRAJKOVIĆ, *Grbovi, grbovnice i rodoslovlja iz Hrvatskog povijesnog muzeja* (katalog izložbe), Zagreb, 1986.
Blaženka LJUBOVIĆ - Enver LJUBOVIĆ, *Grbovi i natpisi na kamenim spomenicima Senja*, Senj, 1996.
Enver LJUBOVIĆ, *Gradski i plemićki grbovi Senja*, Senj, 1998.
Enver LJUBOVIĆ, *Grbovi plemstva Gacke i Like*, Rijeka, 2001.
Enver LJUBOVIĆ, *Grbovi plemstva Gacke, Like i Krbave*, Zagreb, 2003.
Enver LJUBOVIĆ, *Grbovnik Gacke, Krbave, Like, Senja i Vinodola*, Senj, 2007.
Stjepana MILETIĆ, *Kronika obitelji Miletić*, neobjavljeni rukopis iz obiteljske ostavštine iz 1899.
Mile MAGDIĆ, *Topografija i povijest grada Senja*, Senj, 1877.
Stjepan PAVIČIĆ, *Seobe i naselja u Lici*, 41, Zagreb, 1962.
Stjepan PAVIČIĆ, Senj u svojem naselnom i društvenom razvitku od 10. st. do turskog perioda, *Senjski zbornik*, 3, Senj, 1967/1968, 344.
Petar ŠIMUNOVIĆ, *Hrvatska prezimena*, III. izdanje, Zagreb, 2006.
Pavao TIJAN, *Vodič po Senju*, Senj, 1931.

THE MILETIĆ NOBLE FAMILY AND THEIR COAT OF ARMS

Summary

The author here describes the famous Senj Uskoks and the noble Miletić family originally from Vitez (in Bosnia and Herzegovina). There are two branches of this family, from Senj and Petrinja. Miletić had an important place in the town of Senj and were mostly outstanding soldiers, judges and priests. Some members of this family participated in delegations of Senj to the court in Vienna. The oldest note about this family was in the list of Senj military troops where officer Mihovil Miletić was mentioned with his monthly salary of 8 florins. Vid Miletić was a famous Senj judge and he signed famous declarations from 1698 against Senj's noble family the Vukasovići. The Second note about this family is on a stone relief coat of arms with the signature of Senj nobleman and Archdeacon Dominik Miletić from his grave stone monument in the Church of St. Francis in Senj. Alongside these mentioned Senj and Petrinja branches of this noble family, there is the commoner branch of Miletić from the Bunjevci tribe of Krmpočani. They moved to Ledenice, Klenovica, Krmpote, Podgorje, Karlobag and Lika at the beginning of the 17th century, and they still live there today in large numbers.

Keywords: noble family, Miletić, coat of arms